

www.DirectieveTherapie.nl

Dank voor uw download

U kunt er natuurlijk uit citeren, graag zelfs, maar dan wel met bronvermelding. U mag dit artikel ook ruimhartig verspreiden mits het niet voor commerciële doeleinden is. In die gevallen pas na onze schriftelijke toestemming.

Opname in bloemlezingen en readers moedigen wij aan, maar wel graag eerst even overleggen.

Alle rechten van de artikelen liggen bij
de Stichting Cognitie en Psychose.

Voor alle vragen:
info@gedachtenuitpluizen.nl

Antwoord aan Arentz

Richard van Dyck en Marcel van den Hout

In zijn reactie vestigt Arentz de aandacht op een aantal belangrijke punten.

Wat betreft punten 1 tot en met 3: toevallig is er een artikel in voorbereiding over door hyperventilatie opgewekte angineuze vaatkramp. De conclusies hiervan stemmen overeen met de opmerkingen van Arentz en wij verwijzen naar dit artikel (Backer, H.S. & van Dyck, R.: Paniekstoornis, hyperventilatie, cardiale afwijkingen en cognitieve misinterpretaties), te verschijnen in een komend nummer van Dth. Het gaat om een zeldzaam fenomeen dat vooral bij mannen boven de vijftig jaar voorkomt. Het is van belang dat psychotherapeuten weten dat deze aandoening bestaat. Dat door hyperventilatie opgewekte angineuze klachten echt zeldzaam zijn wordt ook geïllustreerd door de gewoonte om bij EEG-onderzoek patiënten te vragen om te hyperventileren. Door ons geconsulteerde neurofysiologen menen dat complicaties zo zeldzaam zijn dat het verantwoord is deze routinepraktijk voort te zetten.

Ad 4. De habituatie die bij gezonde studenten optrad lijkt een bijzonder robuust fenomeen te zijn. Dit doet verwachten dat het ook bij andere populaties zal optreden, maar dit is niet empirisch getoetst. Hoe frequent theoretisch denkbare complicaties optreden is niet zo duidelijk. Bijvoorbeeld vonden wij na toediening van adrenaline (80 nanogr/kg/min.) bij paniekpatiënten jonger dan 55 jaar (die vooraf met de ECG gescreend waren) geen stoornissen van het hartritme tijdens continue ECG-afname.

Ad 5. Het (kleine) risico van een hyperventilatieprovocatietest lijkt vooral te bestaan bij personen boven de vijftig jaar. Het themanummer biedt argumenten om hyperventilatie niet langer als een test te gebruiken maar hooguit als methode om exposure aan interoceptieve sensaties tot stand te brengen. Hiervoor bestaan echter verschillende alternatieven.

Ad 6. Het themanummer geeft argumenten om te twijfelen aan de causale rol van hyperventilatie bij paniek. Als paniek niet gepaard gaat met een verlaagde Pa CO₂ is dit in strijd met het model van hyperventilatie als verklaring voor paniek.